

บทบาทของนิตยสารผู้หญิงในการให้ความรู้เพื่อพัฒนาสตรี

นาง อุบลวรรณ ปัทมชนะ โฆสิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-567-159-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012046

1185162733

Roles of Women Magazines in Providing knowledge
for woman development

Mrs. Ubolwan Pitipatanacozit

Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn university

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของนิตยสารผู้หญิงในการให้ความรู้เพื่อพัฒนาสตรี
โดย นาง อุดลวรรณ ปิติพัฒนาโมษิต
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ

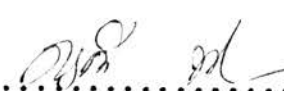

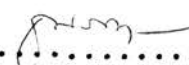
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสภามหาบัณฑิตวิทยาลัย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ครุณี หิรัญรักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของนิตยสารผู้หญิงในการให้ความรู้ เพื่อพัฒนาสตรี
 ชื่อนิติศ นาง อุบลวรรณ ปิทธิพัฒนะโฆษิก
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ
 ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
 ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

นิตยสารผู้หญิง เป็นสื่อมวลชนที่แพร่หลายมากในกลุ่มสตรี การวิจัยในครั้งนี้จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษานิตยสารผู้หญิงที่มียอดจำหน่ายสูงและได้รับความนิยมจากกลุ่มต่าง ๆ จำนวน 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ นิตยสารกุลสตรี ชวีญ เรือน คิณิน ลสนา แพรว และเปรี้ยว ถึงปริมาณการเสนอเนื้อหาความรู้ด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งสำรวจความต้องการของผู้อ่านและนโยบายของผู้จัดทำเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเนื้อหาที่นิตยสารเสนอแก่สังคมและแผนพัฒนาสตรี เพื่อจะได้นำไปใช้กับบทบาทของนิตยสารผู้หญิงที่มีต่อการพัฒนาสตรี

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา นิตยสารผู้หญิง 6 ชื่อฉบับ จำนวน 72 เล่ม ในช่วงเดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2528 ถึงเนื้อหาความรู้ด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในนิตยสาร และใช้แบบสอบถามในการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการเนื้อหาต่าง ๆ ของผู้อ่าน ฉบับละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 180 คน พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้จัดทำนิตยสารในค่านโยบายการเสนอเนื้อหาด้วย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปริมาณความรู้ที่นิตยสารผู้หญิง เสนอแก่ผู้อ่าน เมื่อคิดเฉลี่ยจากเนื้อที่เป็นร้อยละแล้วพบว่า การเข้าใจและรู้จักวิถีชีวิตของเพื่อนมนุษย์มีปริมาณที่เสนอมากที่สุด ทั้งเนื้อหาและภาพประกอบ ได้แก่ คอลัมน์นวนิยายสัมภาษณ์บุคคล ฯลฯ เฉลี่ย (ร้อยละ) 19.6 ในด้านเนื้อเรื่อง และ 4.6 ในด้านภาพประกอบ อันดับที่ 2 ด้านเนื้อเรื่อง คือ การรับรู้ เข้าใจวัฒนธรรม ประเพณีของสังคมรอบด้าน ได้แก่ คอลัมน์สารคดี

เกร็ดความรู้ ข่าวสารต่าง ๆ เฉลี่ย (ร้อยละ) 6.69 แต่ในค่านาภาพประกอบ
 อันดับที่ 2 คือ ค่านาทัศนศิลป์ เฉลี่ย (ร้อยละ) 4.5 อันดับที่ 3 ค่านาเนื้อเรื่อง คือ
 การรู้แนวทางในการแก้ปัญหา ได้แก่ คอสม์ปัญหาชีวิต กฎหมาย ฯลฯ เฉลี่ย (ร้อยละ)
 5.58 ส่วนนาภาพประกอบ อันดับที่ 3 ได้แก่ วิจิตรศิลป์ เฉลี่ย (ร้อยละ) 2.8

2. ค่านานโยบายของผู้จัดทำนิตยสารในการเสนอเนื้อหาส่วนใหญ่ สอดคล้องกับ
 เนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสาร

3. ความต้องการค่านาเนื้อหาของผู้อ่านนิตยสารทั้ง 6 ฉบับ เมื่อคิดเฉลี่ยเป็น
 ร้อยละแล้วพบว่า อันดับแรกคือ ค่านาการเข้าใจและรู้จักวิถีชีวิตของเพื่อนมนุษย์ ร้อยละ
 13.86 อันดับที่ 2 ค่านาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ร้อยละ 13.03 อันดับที่ 3 ค่านา
 การรับรู้ เข้าใจวัฒนธรรม ประเพณีสังคม ร้อยละ 13 ซึ่งเมื่อนำเอาความต้องการของ
 ผู้อ่านมาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์กับเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารแล้วพบว่า ขวัญเรือนมี
 ความสอดคล้องกันมากที่สุด รองลงมาได้แก่ แพรว ลลนา กุลสตรี และดิฉัน ตามลำดับ
 มีเปรียบเพียงฉบับเดียวที่ไม่มีความสอดคล้อง ทั้งนี้สรุปแล้วทั้ง 6 ฉบับ เนื้อหาและ
 ความต้องการของผู้อ่านจึงมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

4. บทบาทของนิตยสารผู้หญิงในการให้ความรู้ที่มีต่อการพัฒนาสตรีนั้น พบว่า
 นิตยสารผู้หญิงมีบทบาทในการเสนอเนื้อหาคุณค่าลักษณะส่วนตัวของสตรี เช่น การดำเนิน
 ชีวิต การดูแลร่างกายและจิตใจ ฯลฯ ในปริมาณมากเป็นอันดับแรกเท่ากับค่านาการมี
 ส่วนร่วมในสังคม เช่น บทบาทในสังคม ค่านิยม ศิลปะและวัฒนธรรม ฯลฯ ส่วนค่านา
 ชีวิตและครอบครัว เช่น การเลือกคู่ครอง การครองเรือนนั้น มีบทบาทในการเสนอเนื้อหา
 ความรู้ค่อนข้างน้อย

Thesis Title Roles of Woman Magazines in providing knowledge
 for women development

Name Ubolwan Pitipatanacozi

Thesis Adviser Associate Professor Thanavadee Boonlue, Ph.D.

Department Public Relations

Academic Year 1986

ABSTRACTS

Women's magazines are one of the widespread forms of mass media among women. This research, therefore aims at studying women's magazines with high circulation and readership. 6 Magazines were chosen : Kulasatri, Kwan Ruean, Dichan, Lalana, Praew, Preo, for their contents and quantities of knowledge presented. The survey of reader's needs and editor's policy are to be compared with the magazines's contents and Women's Development Plan in order to know the roles of women's magazines in women's development.

This research is a content analysis of 72 copies of 6 women's magazines from January - December 1985. In assessing reader's opinions and content needs one page structured questionnaires was used to secure opinions of 30 readers from each of the six magazines. The total number of sampled surveyed was 180 readers. Editors of each magazine were also interviewed about policy of presenting magazines contents

Results of this study are as following

1. The quantities of knowledge which women's magazines provide for readers at the first priority is for understanding and knowing the

way of life and living of human beings

This type of knowledge appears in columns fictions and personal interviews and has 19.6 % for text and 4.6 % for illustration. The second priority in content is for conception and understanding culture, tradition and surrounding society. It appears in feature articles and miscellanies etc. has 6.69 %. In spite of the fact that illustration at the second priority is for domestic science has 4.5 % The third priority in content is for knowing the way of problem solving appears in columns life problems and laws etc. For each magazines has 5.98 % The third priority in illustrations is Fine Arts which covers 2.8 % of the total.

2. Editor's policy in presenting contents mostly agree with contents which appear in women's magazines.

3. In assessing reader's need from 6 women's magazines, it was found that the first priority is for understanding and knowing the way of life and living of human beings which cited by 13.86 % of the respondents, the second priority is for advanced thinking and initiation cited by 13.03 % of the readers surveyed, the third priority is for conception and understanding culture, tradition and surrounding society cited by 13 % of the readers surveyed. When compared the reader's need with magazine's contents, it appeared that readers needs are corresponding the most to the magazine's content in Kwan Ruen. The successive order of corresponding readers' needs and contents for other magazines are as follows Praew, Lalana, Kulasatri and Dichan. Preo is the only magazine which is different where readers' need and content are not corresponding.

4. As for the roles of women's magazines in providing knowledge for women's development, it was found that the women's magazines played significant roles in development by presenting or transfer picture of women's life and personalities, i.e. way of living, physical and mental health care etc. as well as women's participation in social activities, i.e changes of social values and attitude towards women, participation in the promotion of arts and culture. However, contents concerning, women's lives and families i.e marriage partner selection, family managing etc. appears in lesser amount.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลงได้ก็เพราะได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญสี้อ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.ครุณี หิรัญรักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระจิโรโสภณ ที่กรุณาให้คำแนะนำและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ด้วย อีกท่านหนึ่งที่ใครจะกล่าวขอบคุณ ณ ที่นี้ คือ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในด้านการใช้สถิติ ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

รวมทั้งอาจารย์ พัทณี เขยจรรยา ที่กรุณาให้คำแนะนำด้านสถิติและการลงรหัสข้อมูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อวยพร พานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิตราภรณ์ สุธิทธิพร เศรษฐ์ รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร แห่งคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ บุญเรือง เนียมหอม จากห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ ควงคาว กิริติกานนท์ และอาจารย์ ประทุม ฤกษ์กลาง แห่งมหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ ที่กรุณาให้ความร่วมมือด้านแบบสอบถาม คุณนิทยา เหล็กแก้ว คุณ วรณี อุกม-ศิลป์จินดา และคุณ นิภา โสภนนท์ แห่งห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณ ชฎา เปรมิยชิน ที่กรุณาช่วยเหลือในการสัมภาษณ์ ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ และหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ความร่วมมือและได้ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อุบลวรรณ ปิติพัฒนโฆษิต

10 ตุลาคม 2529

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ปัญหาการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัย	10
2 ทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
หน้าที่ของสื่อมวลชนในการพัฒนาสังคม	11
บทบาทของนิตยสารในฐานะสื่อมวลชนต่อสังคม	14
ความหมายของคำว่า "นิตยสาร"	16
นิตยสารผู้หญิงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน	18
คำจำกัดความของนิตยสารผู้หญิง	21
รายละเอียดเกี่ยวกับนิตยสารผู้หญิง 6 ฉบับ ที่ศึกษา	22
ไค้แก้ว กุลสตรี ชวัญเรือน คิฉัน ลลนา แพรว เปรี๊ยะ	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
ค่านสื่อมวลชนกับการพัฒนาสตรี	25
ค่านการวิเคราะห์เนื้อหาของนิตยสาร	26

	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย	29
ประชากร	29
กลุ่มตัวอย่าง	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	31
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4 ผลการวิจัย	38
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	
ก. ตัวอย่างตารางการลงรหัส	93
ข. แบบสอบถาม	99
ค. หนังสือนิตยสาร 6 ฉบับ และผลการวิจัยเกี่ยวกับนิตยสาร	102
ง. รายชื่อนิตยสารผู้หญิงจากอดีตถึงปัจจุบัน	109
ประวัติผู้เขียน	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	แสดงปริมาณความรู้ด้านต่างๆ ของนิทยสารผู้หญิง 6 ฉบับ ไค้แก๋ กุสสตรี ชวัญเรือน ทิฉัน ลสนา แพรว เปรียว ในปี พ.ศ.2528 (เฉพาะเนื้อเรื่อง)	39
2	แสดงปริมาณความรู้ด้านต่าง ๆ ของนิทยสารผู้หญิง 6 ฉบับ ไค้แก๋ กุสสตรี ชวัญเรือน ทิฉัน ลสนา แพรว เปรียว ในปี พ.ศ.2528 (เฉพาะภาพประกอบ)	40
3	ปริมาณความรู้ด้านต่าง ๆ ของนิทยสารกุสสตรี ทั้งเนื้อเรื่องและภาพประกอบ	42
4	ปริมาณความรู้ด้านต่าง ๆ ของนิทยสารชวัญเรือน ทั้งเนื้อเรื่องและภาพประกอบ	44
5	ปริมาณความรู้ด้านต่าง ๆ ของนิทยสารทิฉัน ทั้งเนื้อเรื่องและภาพประกอบ	48
6	ปริมาณความรู้ด้านต่าง ๆ ของนิทยสารลสนา ทั้งเนื้อเรื่องและภาพประกอบ	50
7	ปริมาณความรู้ด้านต่าง ๆ ของนิทยสารแพรว ทั้งเนื้อเรื่องและภาพประกอบ	52
8	ปริมาณความรู้ด้านต่าง ๆ ของนิทยสารเปรียว ทั้งเนื้อเรื่องและภาพประกอบ	54
9	สรุปปริมาณความรู้ด้านต่าง ๆ ของนิทยสารผู้หญิงทั้ง 6 ฉบับ ทั้งเนื้อเรื่องและภาพประกอบ	62
10	แสดงปริมาณความต้องการ เนื้อหาต่าง ๆ ของผู้อ่าน นิทยสารผู้หญิง 6 ฉบับ ไค้แก๋ กุสสตรี ชวัญเรือน ทิฉัน ลสนา แพรว และ เปรียว	62

ตารางที่	11	เปรียบเทียบความต้องการของผู้อ่านและเนื้อหา ของนิตยสารกุลสตรีและแสดงค่าสหสัมพันธ์เชิงอันดับที่ (Rho)	63
	12	เปรียบเทียบความต้องการของผู้อ่านและเนื้อหา ของนิตยสารขวัญเรือนและแสดงค่าสหสัมพันธ์เชิงอันดับที่ (Rho)	65
	13	เปรียบเทียบความต้องการของผู้อ่านและเนื้อหา ของนิตยสารคิฉันและแสดงค่าสหสัมพันธ์เชิงอันดับที่ (Rho)	67
	14	เปรียบเทียบความต้องการของผู้อ่านและเนื้อหา ของนิตยสารลลนาและแสดงค่าสหสัมพันธ์เชิงอันดับที่ (Rho)	69
	15	เปรียบเทียบความต้องการของผู้อ่านและเนื้อหา ของนิตยสารแพรวและแสดงค่าสหสัมพันธ์เชิงอันดับที่ (Rho)	71
	16	เปรียบเทียบความต้องการของผู้อ่านและเนื้อหา ของนิตยสารเปรี้ยวและแสดงค่าสหสัมพันธ์เชิงอันดับที่ (Rho)	73
	17	เปรียบเทียบความต้องการของผู้อ่านและเนื้อหา ของนิตยสารผู้หญิงทั้ง 6 ฉบับ และค่าสหสัมพันธ์ เชิงอันดับที่ (Rho)	75
	18	แสดงค่าสหสัมพันธ์เชิงอันดับที่ (Rho) ของนิตยสาร ผู้หญิงแต่ละฉบับและทั้ง 6 ฉบับเปรียบเทียบกัน	76